

Habár nem városunkban született, itt járt középiskolába, és a harmincas években néhány évig itt élt, és alkotott. Azt akarta, hogy a lelke az itteni katolikus vagy a kolozsvári temetőben nyugodjon („Ha testemet nem is, de legalább lelkemet vidd haza a házsongárdi vagy az udvarhelyi temetőbe, vagy terítsd le az áldott földön, hogy attól is nőjön a fű, szebbüljön a világ”).

Lelke ott él a székelyek szívében, de elhamvasztott földi maradványait [nem sikerült szülőföldjén eltemetni](#)

Legelső szobrát is Udvarhelyen avatták fel 2004-ben az Emlékezés Parkjában. Személye ellentmondásos a második világháború utolsó hónapjaiban betöltött szerepe miatt, írásai a két világháború közötti romániai magyar irodalom jelentős alkotásai.

Plébánosból molnár, majd író lett

Nyirő Székelyzsomboron született 1889. július 18-án. Apja iskolaigazgató volt, fiát az udvarhelyi gimnáziumban taníttatta. A fiatal Nyirő katolikus papnak készült, Gyulafehérváron járta ki a szemináriumot, majd Nagyszebenben dolgozott hitoktatóként. Kide nevű kisközség plébánosa volt néhány évig.

1919-ben kilépett az egyházból, megnősült, és egy malmot üzemeltetett. 1923-tól Kolozsváron élt, újságíróként, szerkesztőként dolgozott. Ekkor jelentek meg első kötetei, a Trianon utáni romániai magyar irodalom jelentős alakjává vált.

1931-től Alsórákoson, majd a harmincas években Székelyudvarhelyen élt és alkotott, legjelentősebb művei, például az Uz Bence regény (amit meg is [filmesítettek](#)) itt születtek. [Háza](#)

ma

[is áll](#)

a róla elnevezett utcában, a Gizi Vendéglő tőszomszédságában. Habár sokan

Kós Károly

művének vélék, az épületet valójában Nyirő és közeli barátja, a múzeumalapító

[Haáz Rezső](#)

tervezték.

Keserű emigráció

Észak Erdély visszacsatolása után Nyirő Budapestre költözött, a Magyar Országgyűlés

tagjaként és lapszerkesztőként dolgozott. A háború utolsó periódusában és az emigrációban vállalt szerepe miatt személye máig vitatott.

Magyarországon háborús bűnösként tekintettek rá, 1947-ben az akkori (egyébként székelyudvarhelyi születésű) belügyminiszter, **Rajk László** megpróbálta kikérni a Szövetséges Ellenőrző Bizottságtól, sikertelenül.

Az író 1950-ben a Franco-diktatúra által uralt Spanyolországba emigrált, szülőföldjétől távol, Madrid mellett élte utolsó éveit.

Hol vannak a hamvak?

Nyirő József 1953. október 16-án tüdőrákban halt meg egy madridi kórházban. Az Almudena temetőben temették el egy közös kriptában, 1966-ban díszsírhelyet kapott ugyanott, sírfelirata a neve alatt a "Székely Apostol – Escrito Hungaro" volt. 2012 tavaszán kihantolták, maradványait Budapestre szállították.

Újratemetése körül [botrány](#) [botrányt](#) ért, a tavalyi helyhatósági választásokat megelőzően hetekig tartott a huzavona, amit román-magyar [diplomáciai villongások](#) követtek, aminek a vége az lett, hogy pünkösd vasárnapján a székelyudvarhelyi Pap-kertben [csak egy áhitatot tartottak](#), a temetés [nem történt meg](#).

[A Zöld Csillag című könyv a Magyar Könyvtár Széchenyi Központjában](#)